

Ångfors, Sveaborg, Borgo, Svartholmen, Lovisa och Tavastehus, hwilket in-
 eognito håller et exemplar tillsammans) och jag theraf förnummit at min
 Herre är en Man af urgamla tidens tankesätt, och at Han på et synnerligt
 git ömt sätt wårdar sig om Gudalårans obefläckade wid makthållande och
 Primæ Ecclesiæ Christianæ fundamentis, hwilket tydeligen skönjes af thet Sal
 öfwer Religionen som Han i N:o 49 och 50 *) behagat införa: Ty hafwer
 jag trodt någon bekantskap forlan amicitia. Sk emellan wara gjord, och at
 min Herre ej med misstycke skulle anse om thetta mitt ensaldiga Bref jag
 til Honom ställde.

Jag skulle dock themed icke beswåra om jag ej wore tränd of längtan
 at de Statu Europæ, præcipuæ Regni Swæciæ eller allmänna sakernas tillstånd
 någorlunda blifwa underrättad, och om ej alla andra utvägar til thetta sfs-
 tomåls winnande were mig betagne. Föret min Herre kan wdt sielf fin-
 na, at i en så aflägsen Landsort som thenna, dit ingen post-gång är, man
 måste sin tid förnöta in ignorantia crassissima de cursu mundi, eller den
 djupaste ofunnoghet om världsens lopp. Ja, jag för min del hafwer icke sedt
 några Aviser, allt sedan December månad 1780 på Zulkalaset hos Lieut.
 N. N. i Randalalmi. En Jordbäfning kan således undertiden hafwa up-
 swulgit hela Konunga-Riket Hispanien, En frönmände flock af Turkar, A-
 raber, Zigenare och Hugenotter kan hafwa intröckt och ödetagt halfwa Chris-
 tenheten utan at jag ofunnoga Verbi Dei Minister wet thet aldringaste
 ord thärutaf. War alt thärföre min Gunstbewägna Fautor! Humillime ro-
 go, af then godheten, och om möjligit är, gif mig et kort men nöjaktigt
 swar på efterföljande punkter. Och på thet at min Herres möda thet wid
 icke skall wara helt och hållit ödnt, ty medför min Eranne et par tämme-
 ligen fina och ej mycket brukta Ullstrumpor, hwilka Hustru min sielf stiekat
 then tiden Hon war Glicka, Virgo stricta Sic dicta, tillika med et par war-
 ma Bjönskinswantar: Jag ber at min Herre wille hålla thesa ringa gåf-
 wor til godo. Om wågen ej wore så förträckelig lång, skulle jag wist ej
 underlåta at til thetta ännu lägga en mark Smör och några sårlka ägg,
 men nu är thet sielfwa ömöjligheten, et impossibilia non sunt petenda säger
 Båmeister i sin Metaphysica.

Jag

*) Första Stäcken lär Hery Commisistern mena.

Sörlägg.

Jag skider nu til hieselwa saken och ödmjukeligen andrager frågewis: aut per quaestiones sequentes; Pro Primo hwad kostar et regalt Pastorat thenna tiden? Sabintelligitur uti Tjänstear, Lärdom, Lära och Leswerne en wärdig Prästmans betalningsätt? hwilka persedlar in natura aldrig kunna förwandlas a).

Pro 2:do om then berättelsen är grundad at något omwäsende icke långe sedan förewarit angående Präst-Caslan? Jag har hört et och annat obehagligt ryckte theröfwer, men som these warit gancka ofullständiga, så måste jag af min Herre be om en utförlig beskrifning thärom. Aldrig kan jag förmoda at man öförsynt dristar sig angripa allmänna Caslor och förnämligast en sådan Casla som Präst-Caslan. Hwilken Casla skulle då wara såker? b).

Pro

a) 1:0 Wäredördige och Högslärde Herr Comminister!

Flera ordsaker hindra mig wara widlyftig i mitt swar, dels et Correctar som hastar på Tryckeriet, dels den otillräckliga kändaedom at som wederbör, fullgjöra Herr Comministerns befallning, dock fordrar min skyldighet at så långt jag kan documentera mig och mina swar. Jag får då så upriktigt som fort tacka Herr Comministern för sitt Bref, sin wänskap, sit förtroende och framsör alt för sina skänker, som den redlige Savolaxaren framlämnat. Et enda måste jag dock nämna i fall jag får smickra mig af widare Brefwärling, at jag redan för några år tillika med min process förloret all min latin, ty eljest hade jag öpgifwit den såsom en tilgång i min Concours, jag har således nödgats sticka Herr Comministerns Bref först til Upsala at öfwersättas, ty här i Stockholm leswer nu ingen mera Latinere . . . men jag skyndar mig at beswara 1:0 — Til et Regalt Pastorat fordras Konungens Wäd, Synonyma äro werkelig wisheit, arbetsamhet, dygd och förtjenst. Prosten Eurenii Tractat Et Präst i sin prydding medföljer, och Herr Comminist. skall straxt wid läsningen i gentänna war tids Kyckherdar så Regala som Consistoriella.

b) 2:0 utan twiswel war något sådant ryckte i början, men jag förmodar at alt är länge sedan stillat och i ordning satt; En Corps som predikar ömhet och godhet, som i Herrans namn förkunnar Gifwen och Eder skall gifwit warda, lär ej tilåta sin oskyldiga nästa, Uakor och Barn lida det allbarmhista — så mycket mera Herr Comminister! som jag (ehuru jag eller snarare mina Creditorer gancka rättwist förlorade 22500 Dal. R:mt. i Arméens Pensions Casla också en Casla) ändå blifwit skadeslös hällen af hela Arméens Officerare därigenom at de så maugrant efter April månads slut ärna Prænumerera på mina atk — Wi lämna Hans brätt säga de, Högsta Mäkten har straffat det, men emot Oh har Han aldrig brutit, då det är ingen annans pengar eller Casla än Wår, så böra Wi ej taga 22500 Dal. til skänks, det wore Oh mindre wärdigt .... När en sådan esprit är i ett stånd som ej andas annat än lägor och dödar, hwad skall det då wara hos Gudsens Söder?

Pro 3:0 Om icke kriget imellan Stora Brittanien och America länge sedan är slutat? och hurudane wilkor thet uproriska America nödgades underkasta sig, jag beklagar then stora Selt Herren Washington, som om han ännu lefwer, lär wara i Londonssa tornet — Then lilla obetydliga Klippan Gibraltar är wäl också sprängd i lusten och then tappra General Elliot wid samma bedröfweliga tilfälle upflugen i himmelen kan jag tänka? c)

Pro 4:0 Frågas huru Jesuiterne och Judarne sig ännu besinna i alla fyra werldenes delar? och om ej AntiChristi eller Påswens wälde snart börjar at ramla enligt Skriftens utsago? d)

Pro

c) 3:0 Kriget är helt nys slutat, America sjelfständigt, och Washington njuter nu all den ära han med sitt lif och blod förtjent, äreslöder resas och wälagnelser åtsölja honom af folket som ärklänner at en rätt frihet (sådan som den nu warande Swenska) är den största himlarnas skänkl, och at osäkerhet om mitt och ditt, slafweri och orättwisa beskattningar äro et de onde andarnas nedrigaste påfund. Gibraltar står ännu på samma ställe, Elliot har försvarat det som en wärdig Officer i tjänst hos dea tappreste Nation. Hans ryckte har kan hända slugit til himlarna, men sjelf är han ännu på jorden — Hela Gibraltors förlust under Trojanska belägringen är helt mkttelig, den består Herr Comminister! efter Generalsens egenhändig Rapport til Regeringen (den Engelska) i 13 Officerare, 80 Under Officerare, 11 man Spel, 1029 Soldater. Alla Avisor som röra detta kriget och denna freden, medfölja. Patriotten ser där af at Swärje uprättat en ganska fördelaktig Handels Tractat med de föreuta Americaniska Provincierne, så at nyttan wi i flera år dragit af deras Lagrar, förwänta wi nu i skuggan under deras Palmträd.

d) 4:0 Alla 4 werldenes delar? säger Herr Comministern, jag her ödmjukast — det äro flera, den 5:te werldsdelen är upptäckt sedan Ni läste Avisorna i Randsälmi, och heter Polynesien — Ritningen därpå medföljer at åka Fru Commisterkans Chertwerk. Om Jesuiterne (undantagande de förklädda) höres ingen ting; tör hända de flyttat til Polynesien, men Judarna de nationella må bra och förkofra sig igenom den löstligaste indultrie i sin handel, jag wil nämna et exempel. I Dagligt Allehand da war flera gånger annonserat af på Söder i Stadshuset finnes extra god finsaltad Sill. A sticker dit bud, ingen twist blef om det civila priset, (blott 21 Dal. för en 8:de del tunnna) men wäl om upslagningen straxt, eller at waran där. först skulle beses, köparen eftergaf likwäl, och hwem skulle icke eftergifwa, då Säljaren sade at Sillen war extraordinaire. 8:tingen bars hem, sloggs upp, öfwerst stöt et hwarf som annat död sil i ordning noa, men deruader . . . hwilken körprisk! tycktes Sillen wara leswande eller äminstone så färsk at den lil som simmade i watten — Det war et miniatyr stycke af Götheborgs Skären, ja rätt champeterat at se huru de spelte, somliga med skärtarne, andra med hufwudet up i wattenbryn, och huru de där kunde leka och lägga af sin romm til fortplantning . . . men illusion förswann

A

Pro Quinto Vil jag blifwa underrättad om beskaffenheten af the Byggnader som skola wara under händer i Huswudstaden. Thetta är jag så mycket mera angelägen om, som en af mina wänner och gymnare, hwilken gör Krono-brånwins Extra Fiscals-syfla (vice likwål) och som sjelf varit för par år sedan i Stockholm, will med gewalt påtruga mig at et osägeliga skönt Pallats skall inredas bredewid Sir Jacobs kyrka så härligt som thet tionde Miraculum mundi, men thet som förefommer mig sällsammast, är at man thår en gång när thet blir färdigt skall så höra och se altför barns- lige kultitias, reverenter sagt, små tokerier, och thet åntå aldrig utan peng- gar, han kallar thetta Slott för Åpran, och påstår at man usque ad finem temporis thår skall så höra Gubbar med långa skägg sjunga om sin kärlek, och Poikar med stora swärd om sin tapperhet. Han säger ännu at thår skall bli en öfwerkrift som i millersta raden skall låta altför kärligt och ömt, samt at dit skall strömma folk sänre och bättre 2 gånge i weckan longt mer än i Sir Jacob, med et ord: han beskriver så många underligheter thår om, at både jag och min hustru (intet just någon oflug qwinna och som har både högre och lägre partier så in Physicis som geographicis) äro satta i största bekymmer häröfwer, men som Fiscals karlen är oldrd och aldrig frequente- rat Scholan i Hellingfors eller Gymnasium i Borgå, så kan jag icke så aldeles trygga mig wid hans berättelse, utan nödsakas hos min Herre be om up- lysning. Kan wäl Åpran wara et af Guda Tempel för hedningar som i anseende til handeln sått fri Religions-öfning i Riket? men huru kunna sådane rätas i en wälbestäldt Regering? hwarföre skulle så många högt- förnämna Personer då fara thit, och betala pengar för at bese theras Guds- tjänst? Thet wore ju en oförätelig nyfikenhet af uplyst Folk hwilka håldre borde gråta öfwer hedningarnas förstäckelse än skratta thet? . . . Perant

Per-

A wille med häf fånga en, han wille nyttja landnöjet — åter hwilken surprisel den war sien död, han fångade den andra, den tredje ända tils den sjuttionde som war den sista alla lika liflösa, då bearep han först at som det war extra god Sill, så war den och packad på et extra sätt, at watten ej annat war än wanta saltkala, och at detta spelrum wijt för 30 Sillar til, war med silt lämnat så, at fettet ej skulle klämmas ut, eller fisken ta minsta skada . . . men sat prata biberunt, den en- daste latin jag kan.

Om AntiChristi wådde skat uphöra, ser det närmare wären, hwartil war en fågelsam appearance för några dar.

... Pereant . . . Men jag skall innehålla med alla mina gifningar tills jag får min Herres benågnade svar e).

Pro Sexto frågas om the så kallade Kongl. Recognolcheringarne som furit fram här uppe i Savolax under flera års tid, betyda någon ofred, eller om the nu omsider i godo wilja fastställa gränsen, fast then faller naturligare längre ner åt Åbo-skären. I alla fall måtte Gud nådeligen beskydda och bewara våra små wargårnings Militairer så til Lands som Watten, önskar ex corde et anima en liten Prästman i Carelen f).

Pro Septimo frågas, skall aldrig återkomma en sådan tornering, hwar wid jag hört at Stockholms Borgerkap för några år sedan fått öfwa sig i ridkonsten och theas fruntimmer glädja sig i hoppet. Ack! Om någon Köpmansberjent ifrå: Stockholm wille sätta sig ner i Coupio och thår inråtta en så Riksnyttig och angelägen rörelse, ehuru langt jag bor thårifrån, skulle jag resa dit, ja måtte mina ögon, innan the slutas, få se en sådan syn, och mina gamla armar innan the läggas i grafwen få omfamna thesa afbilder

e) 5:o Hvad Herr Comministerns Wän och Gynnare sagt eller snarare prophetat, är allt fullkommat — Snart alla Nationer, alla stora Städer i Europa utom det Barbariska Geneve, hafwa nu änteligen arbetat sig fram til den civilisering, at årlänna nödvändigheten för Samhällets bestånd af Operan rätt så wäl som af Academien, det war ock hög tid, Snillet spås långsamt och Wetenskaperna wilja ha Secler . . . Härjemte har jag äran affända båda ärens Kongliga Theaterns Almanachor, där Comministerskapet tillsammans rådetes hämta en riktig tjänedom om detta Univeritet, til byggnad, Professorer, Adjuncter; Lärare, deras fruntimmer wid Stoten, samt lärna på alla de Specimina och Disputationer där äro ventilerade. För år 1783 lär Herr Magistern med förtjusning märka, at Stora Wän där också skola få sina Bulster, men för 1784 med grämelse siana, at ännu ingen wärkställighet följt .. Mätte denna upmuntran wärdig så Patriotiska Talanger ej länge uteblifwa!

f) 6:o Jag har så glömt eller snarare aldrig känt det så onödiga som Krig och Krigs saker, at jag därpå ej kan swara, men wore frågan stald i wärswade tjänsten: hur många alnar Woj i besparing? Hvad betalas för en Leiwacht? Huru mycket jacka, wad och byror, Kiorta, Armpor och halsbuk böra aflippas, at de ej tynga eller sitta på sida på Kurlen, om at Permittera på 2 år i rad utom General-Wdsträngstimmar Sec. då tror jag at mitt minne ej skulle så mycket swika. Med Er wackra och nitiska önskan instämmer för öfrigt gärna en liten Förläggare i Stockholm.

bilder af våra stolta Förfäder, the trygga Coupio Borgare i hjältn, stöld och brynjo! g].

Pro 8:vo Frågas huru länge med Landtmätarens Sjöförsättande i thesta land skall fortfara? Wälborne Herr Uggisware! Om Ni wiste hwad thessa Herrar jordreswat i våra penningestrin, huru the undersökt jordmån under våra Wisthus, Bryggghus och Lagårdshus, likwål Secundum regulas artis, skulle Ni blifwa brydd. Then betydliga nyttan thäraf är omedersäjelig och thärom twislar wäl ingen. The höga Huswudmännerna wid Stats eller Finance-wärket lära i synnerhet känna then: Men thet är icke thesto mindre en onefelig sanning och hwilken ligger för hwars mans ögon at Landets Zubbyggare äro långt mera utblottade än af et eller twänne swära och

g) 7:0 Mistag! orätt begrep! Förråderi! Herr Comminister! ... Torner-spel är ej för människor . . . Borgare, will jag säga, denna tarättning är äfwen så gammal som ädel ... At wara Tornermåsig fordras auor, ju längre, ju Tornermåsigare, ätminstone på Wöderne ... En Stockholms Borgare kån få den äran och undsätta Kronan med pengar, Han kan få trofisa Elementerna, plöja Oceanen til båda Indierna, släg med de wilda, alt Pro Patria, men Han får intet rida spår, bryta lans, kasta javeln, råna emot Turkhufwudet, med et ord: Han kan ej utgåra en quadrille om icke i L'hombre med 7 kort.

På wårt Swänsta Riddarhus upfördes för en tid denna expressiva Arian.

„Gån unge Hjeltar! Rusten Er
 „At täfsta i de barda lefar
 „Där striden fina faror nekar,
 „Men segren lika ära ger.
 „Wå Eder Kung med glädje skåda
 „Hwad Han bör wånta af Ert mod
 „Når Fosterlandet uti wåda
 „Begår at frällfas med Ert blod.

Torner-Spelet för 1777 där denna Wetenskapen fort men fullkomligt afhandlas, medföljer tillika, och min första exclamations är bewist.

miswärdtär. Coupio Socken exempli gratia at endast nämna then, war in-
nan Landmätarnas inbryning och afbrytning allmänt beröfadt såsom rik
och förmoden, då thet nu theremot hunnits så långt, at the Bönder som thet
tillsörne ägt flera hundra de plåtar wid thenna tid swärligen kunna prætera
en enda plåsedel h).

Pro nono: Männe thet är sant at Utlåningarna öfwer alt så mycket ålfka
then nya Swånska drågten, åtminstone säger Klofaren i Capellet som nyligen
med Probstens tilstånd gjort en resa åt Viborg, at han thår träffat en swånsk
Student i Nationel jacka, rundt hår med lockar, och pjecksor, hwilken aldrig
gått ut på gatan utan at Han fått en mängd Åskådare och förundrare i-
kring sig, thet woda skärpet och bandtossarna har, kan jag tänka, lyst i ögo-
nen i).

Pro Decimo långtar jag at få weta huru långt thet tills dato hafwer li-
dit med Bibel-Version? Jag hoppas at then lärde och arbetsamma Bibel-Com-
mission längesedan stigit op ifrån thet bord therwid then i flera år hafwer su-
tit och öfwerantwardat hela thetta wigtiga wärk åt Boktryckaren, thet war
ändå förbehållit thet i 8:de Seculum och thet Christeligaste Regeringsfätt at
igenomgå et så högst nödwändig och nyttigt företagande Normam Salutis to-
tius mundi in Secula Seculorum, och som så mycket bewisar at wård om Religio-
nen

h) 8:0 Penningen i et Land är alt det samma som Blodet i människans kropp, ju
trögare den circulerar, in sämre mår man. Ergo bjra Coupio Subbarna åderlätas,
och hwilken dubbel förtjänst hos Landmätaren! om Han är Provincial-Doctor tillika.

i) 9:0 Ingen ting mindre underligt -- huru ofta hafwa Wi icke apat främmande moden,
ända ifrån Spa skor til Londons Hattar, ja til och med i Kläder, just nu, då våra
Eleganter äro oklädda (och de äro ofta oklädda) gå de i Franska Grackar med skor
och strumpor men i sin gala på Börs-Assembléen, där dansas nationelt med Wack-
sor, Jackor, Kappor och Hattar af 6 alnars Pipheri (Kappan och Hatten gör en
flön effekt i Dans). På samma sätt med Utlåningar, när de wilja gå förklädda, så
optaga de andra Nationers klädebonad, och när de wilja wara igänkända, så bruka de
sin egen och wanliga.

